

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Власенко Юлії Олександрівни на тему «Правове забезпечення формування та функціонування Смарагдової мережі в умовах європеїзації екологічного законодавства», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», підготовлений та затверджений на підставі публічної презентації наукових результатів дисертації та її обговорення кафедрою екологічного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (протокол № 9 від 16 квітня 2026 року)

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету. Сучасний розвиток національного екологічного права й законодавства характеризується глибинними трансформаційними процесами, зумовленими глобалізацією суспільних відносин, посиленням міжнародного співробітництва у сфері охорони довкілля й необхідністю розроблення новітніх природоохоронних механізмів збереження біологічного різноманіття. У цьому контексті особливого значення набуває еволюція міжнародно-правових і європейських підходів до охорони й відновлення природних екосистем, що відображає поступовий перехід від традиційної охоронної моделі до інтегрованої, екосистемно орієнтованої парадигми правового регулювання. Саме в її межах формується концепція екологічних мереж як інструменту забезпечення екологічної цілісності природних територій, підтримання біогеографічної зв'язності й досягнення належного природоохоронного статусу видів і середовищ їх існування. Одним із ключових проявів даного підходу на європейському рівні є становлення Смарагдової мережі, яка виступає саме таким конвенційним природоохоронним механізмом виконання державами міжнародних зобов'язань у сфері охорони біорізноманіття і водночас слугує інституційною передумовою інтеграції до загальноєвропейської системи просторової охорони природи.

Крім того, дослідженню вказаної теми додає актуальності те, що, по-перше, в Україні фактично створено Смарагдову мережу, до переліку об'єктів якої офіційного включено 377 територій, однак правове забезпечення її формування й функціонування залишається фрагментарним і концептуально незавершеним.

Йдеться про відсутність у національному законодавстві спеціального нормативно-правового акта, приписами якого комплексно регламентувалися б відповідні правовідносини. Крім того, Смарагдову мережу на законодавчому рівні не встановлено як самостійний об'єкт правової охорони навколишнього природного середовища, не сформовано цілісної системи управління і не визначено належним чином уповноважений орган екологічного управління у цій сфері. До того ж відсутній ефективний механізм юридичної відповідальності за шкоду, заподіяну об'єктам Смарагдової мережі, попри наявність фактичних екологічних втрат.

По-друге, вивчення теми актуалізується необхідністю виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань, зокрема, у межах Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі від 19 вересня 1979 р., ратифікованої Україною у 1996 р., а також зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Зауважимо, що остання передбачає імплементацію положень Директиви 92/43/ЄЕС про збереження природних оселищ і Директиви 2009/147/ЄС про охорону диких птахів, включаючи виокремлення й позначення спеціальних територій охорони, зокрема, спеціальних зон захисту для різних видів птахів. Водночас вказані зобов'язання виконуються лише частково, що об'єктивно уповільнює процес інтеграції України до європейського еколого-правового простору і свідчить про необхідність системного вдосконалення національного законодавства.

По-третє, особливої значущості дослідження набуває в умовах повоєнного відновлення довкілля, коли Смарагдову мережу доцільно буде розглядати як просторово-екологічну основу реабілітації природних екосистем й відновлення біорізноманіття. У цьому контексті вирішального значення набуває розроблення ефективного правового механізму вжиття компенсаційно-відновлювальних заходів, що відповідає сучасним європейським підходам, закріпленим, зокрема, у політиці Європейського Союзу щодо відновлення природи, і забезпечує досягнення сприятливого природоохоронного статусу видів і середовищ їх існування.

По-четверте, актуальності й важливості всебічного розгляду окресленого питання додає й відсутність комплексного наукового дослідження правового забезпечення формування й функціонування Смарагдової мережі в умовах європеїзації екологічного законодавства.

Водночас не можна стверджувати, що окреслена проблема не була предметом наукового інтересу. Так, значну методологічну, теоретичну й доктринальну цінність становлять праці вітчизняних учених у галузі екологічного, земельного і природоресурсного права, зокрема, В. І. Андрейцева, Г. В. Анісімової, Г. І. Балюк, О. В. Басай, О. В. Бевз, М. Я. Вашишин, А. П. Гетьмана, О. Й. Годованюк, А. Л. Голово, М. А. Дейнеги, О. В. Донець, Т. В. Єрмолаєвої, І. І. Каракаша, Н. Р. Кобецької, О. М. Ковтун, В. В. Костицького, М. В. Краснової, Т. В. Лісової, О. В. Лозо, Н. Р. Малишевої, Х. М. Марич, Г. В. Мороз, В. В. Носіка, Т. К. Оверковської, О. В. Павлової, С. В. Разметаєва, А. К. Соколової, О. О. Статівки, Є. П. Суєтнова, Е.Є. Туліної, В. В. Шеховцова, Ю. С. Шемшученка, М.В. Шульги, А. І. Черемнової. Попри аксіологічне значення напрацювань згаданих вчених – фахівців у галузі екологічного права, наукові підходи, презентовані в їх напрацюваннях, не формують цілісної концепції правового забезпечення Смарагдової мережі як самостійного об'єкта еколого-правового регулювання.

Вагомий внесок у дослідження окремих аспектів правового й інституційного забезпечення функціонування Смарагдової мережі зробили зарубіжні вчені, серед них А. Трауборст, П. Джонс-Волтерс, Ф. Вассена, О. Оперманіса та ін.

Таким чином, актуальність теми дослідження визначається необхідністю нівелювання системних прогалин у правовому регулюванні, забезпечення належного виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань, реалізації євроінтеграційного курсу держави і формування ефективної правової моделі відновлення довкілля. У сукупності вказані чинники зумовлюють об'єктивну потребу у проведенні системного наукового дослідження, спрямованого на розроблення цілісної концепції правового забезпечення формування й функціонування Смарагдової мережі в Україні.

Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (протокол № 3 від 17 листопада 2022 р.) і узгоджується з планом науково-дослідних робіт кафедри екологічного права Університету в межах державної цільової комплексної програми «Проблеми вдосконалення правового регулювання користування природними ресурсами та комплексами в Україні» (державна реєстрація № 0116U006161).

Наукове завдання, розв'язання якого отримано в дисертації. Метою дисертаційної роботи є формування цілісної теоретико-правової концепції правового забезпечення формування й функціонування Смарагдової мережі в Україні як комплексного природоохоронного механізму збереження природних оселищ і видів дикої флори і фауни, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення екологічного законодавства в умовах європеїзації, імплементації міжнародно-правових зобов'язань і повоєнного відновлення довкілля.

Для досягнення вказаної мети основну увагу зосереджено на вирішенні таких завдань:

- визначити суть поняття «Смарагдова мережа» як правової категорії;
- запропонувати авторське трактування терміна «правовідносини у сфері формування й функціонування Смарагдової мережі»;
- розмежувати правові категорії «об'єкт Смарагдової мережі» й «об'єкт правовідносин у сфері формування й функціонування Смарагдової мережі»;
- визначити суб'єктний склад правовідносин у сфері формування й функціонування Смарагдової мережі;
- виокремити історико-правові чинники формування Смарагдової мережі в контексті виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань;
- встановити етапи формування Смарагдової мережі в Україні;
- довести багатоаспектність впливу європейських правових стандартів і принципів у сфері охорони довкілля на створення правових механізмів формування й функціонування Смарагдової мережі і закріплення їх у системі екологічного права законодавства України;

- охарактеризувати інституційно-правовий механізм формування й функціонування Смарагдової мережі в Україні й визначити його структурні елементи;
- з'ясувати правову природу і зміст компенсаційно-відновлювальних заходів як складової правового механізму забезпечення екологічної цілісності територій Смарагдової мережі;
- окреслити правові засади участі громадськості у формуванні й функціонуванні Смарагдової мережі;
- розкрити теоретико-прикладні аспекти формування інституту юридичної відповідальності за порушення законодавства про території Смарагдової мережі.

Всі поставлені завдання було вирішено, мета дослідження була досягнута.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що виконана робота є першим комплексним теоретико-правовим дослідженням правового забезпечення формування й функціонування Смарагдової мережі в Україні в умовах європеїзації екологічного законодавства, імплементації міжнародно-правових зобов'язань і повоєнного відновлення довкілля, у межах якого обґрунтовано концептуальні засади її правового режиму й розроблено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання відповідних суспільних відносин.

До найбільш важливих положень, які містять наукову новизну, можуть бути віднесені:

уперше:

- наведено авторське тлумачення поняття «Смарагдова мережа», під якою варто розуміти комплексний природоохоронний механізм публічно-правового характеру, що являє собою функціонально взаємопов'язану, просторово організовану систему природних територій особливого природоохоронного значення, встановлених відповідно до міжнародно-правових критеріїв Бернської конвенції, який забезпечує довготривале збереження біологічного й ландшафтного різноманіття, підтримання екологічної цілісності екосистем, здійснення моніторингу природоохоронного статусу видів і природних оселищ, а також реалізацію

екосистемного підходу в межах виконання міжнародних і євроінтеграційних зобов'язань держави;

- розроблено етапізацію формування Смарагдової мережі в Україні, що ґрунтуються на поєднанні міжнародно-правового, євроінтеграційного й інституційно-функціонального критеріїв і включає наступні: 1) міжнародно-правової рецепції формування Смарагдової мережі в Україні (1996–2014); 2) євроінтеграційної інституціоналізації Смарагдової мережі (2014–2022); 3) секторальної інтеграції Смарагдової мережі в сучасну національну політику, галузеві стратегії розвитку й формування її законодавчого забезпечення (2022 р. й дотепер);

- запропоновано Смарагдову мережу розглядати як багатофункціональне правове явище, а саме як: 1) самостійний об'єкт правової охорони навколишнього природного середовища з подальшою інтеграцією в Natura 2000 (у разі набуття членства), а також правовідносин і національної політики; 2) систему природоохоронних територій; 3) інструмент міжнародного природоохоронного співробітництва й виконання євроінтеграційних юридичних зобов'язань; 4) концепцію збереження біорізноманіття; 5) правову категорію;

- надано тлумачення поняття «правовідносини у сфері формування й функціонування Смарагдової мережі» й окреслено їх ознаки: 1) динамічний євроінтеграційний характер; 2) спрямованість на забезпечення балансу публічних і приватних природоохоронних інтересів; 3) міжпоколіннева спрямованість; 4) орієнтація на збереження генофонду природи; 5) множинність суб'єктно-об'єктного складу; 6) цільова спрямованість на досягнення міжнародних і європейських правових стандартів, що зумовлює їх функціонування у площині виконання державою міжнародно-правових й євроінтеграційних зобов'язань у сфері збереження біорізноманіття;

- розмежовано поняття «об'єкт Смарагдової мережі» й «об'єкт правовідносин», що дозволяє відокремити природну основу відповідних територій від їх юридичного змісту як сукупності екологічних благ та інтересів;

- окреслено принципи формування Смарагдової мережі, які відображають її концептуальну сутність, функціональне призначення й інституційно-правову

специфіку. Аргументовано, що до них належать принципи: 1) комплексної охорони видів дикої флори, фауни й природних середовищ їх існування; 2) інтегрованості, який вимагає врахування створення територій Смарагдової мережі під час реалізації політики забудови міст, розробки генеральних і місцевих схем планування територій України у процесі регулювання містобудівної діяльності; 3) врахування біогеографічних умов і різноманіття флори і фауни у відповідному регіоні під час створення територій Смарагдової мережі; 4) наукового забезпечення формування Смарагдової мережі, який реалізується шляхом інтеграції знань і зусиль науковців, їх координації з іншими фахівцями й уповноваженими органами державної влади й місцевого самоврядування у процесі визначення релевантних територій для включення їх до переліку Смарагдової мережі; 5) участі громадськості у процесі формування й функціонування Смарагдової мережі та ін. Наголошено на необхідності врахування їх при доопрацюванні проєкту Закону «Про території Смарагдової мережі», оскільки поточна редакція законопроекту не містить статті, присвяченої принципам формування Смарагдової мережі;

- надано пропозиції щодо оновлення законодавства України, зокрема, у частині: 1) проведення оцінки впливу на довкілля на території Смарагдової мережі; 2) закріплення обов'язку розробника звіту з оцінки впливу на довкілля окремо оцінювати вплив на види й природні оселища, що становлять предмет охорони для затверджених територій Смарагдової мережі, територій, які пропонуються, і територій, які є кандидатами на включення до Смарагдової мережі з урахуванням кумулятивних ефектів, альтернативних сценаріїв і довгострокових наслідків; 3) закріплення Смарагдової мережі як об'єкта правової охорони навколишнього природного середовища й самостійної категорії особливо охоронюваних природних територій; 4) запровадження спеціальних складів екологічних правопорушень і вдосконалення складу кримінального правопорушення, якому присвячена ст. 252 КК України; 5) передбачення у проєкті Закону «Про території Смарагдової мережі» обов'язковості наукового обґрунтування пропозицій з включення територій до мережі, а також участі спеціалізованих наукових установ у процесах моніторингу й оцінки стану природних оселищ і видів;

удосконалено:

- концептуальні засади компаративного аналізу природоохоронних мереж (Смарагдової, Natura 2000, Пан'європейської та національної екологічної мережі), що дозволило виокремити критерій їх ієрархізації – рівень просторово-правової інтеграції;
- підхід до визначення європейських правових стандартів у сфері формування Смарагдової мережі як системи принципів, критеріїв і процедур, спрямованих на забезпечення ефективного збереження видів дикої флори, фауни й природних середовищ їх існування;
- способи з'ясування складових інституційно-правового механізму формування й функціонування Смарагдової мережі як системи правових, інституційних, процедурних, відновлювально-компенсаційних та контрольних заходів;
- наукове обґрунтування інституційної моделі управління Смарагдовою мережею, що включає пропозицію щодо створення спеціалізованого органу виконавчої влади у підпорядкуванні Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства – Державного агентства з охорони біорізноманіття як центрального органу виконавчої влади зі спеціальною компетенцією;

набули подальшого розвитку:

- положення щодо змісту організаційно-правового механізму формування й функціонування Смарагдової мережі, який включає такі заходи, як: 1) правові; 2) інституційні; 3) функціонально-правові; 4) процедурно-правові; 5) відновлювально-компенсаційні; 6) каральні; 7) освітньо-виховні й просвітницькі;
- теоретичні засади поступового переходу від фрагментарної охорони природи до формування просторово організованої системи територій особливого природоохоронного значення, що відповідає міжнародним стандартам Бернської конвенції і пан'європейської екологічної мережі;
- теза стосовно створення узгодженої термінологічної системи й однозначного вживання в національному екологічному законодавстві термінологічних визначень і понять, пов'язаних із формуванням і функціонуванням Смарагдової мережі.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів дослідження. Положення, висновки та рекомендації, що містяться в дисертації, достатньою мірою

науково обґрунтовані й достовірні. Методологічну основу дисертаційної роботи становить система взаємопов'язаних загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, застосування яких забезпечило всебічне вивчення правового забезпечення формування й функціонування Смарагдової мережі в умовах європеїзації екологічного законодавства, як-от: історико-правовий, герменевтичний, діалектичний, статистичний, системний, формально-юридичний, порівняльно-правовий методи, а також методи аналізу і синтезу, правового моделювання, кейс-стаді.

Практичне значення одержаних результатів Дослідження має як теоретичний, так і прикладний характер. Сформульовані в дисертаційній роботі висновки й пропозиції можуть бути використані у: *науково-дослідній сфері* – для подальшого розвитку еколого-правової доктрини, зокрема, у частині дослідження правового забезпечення формування й функціонування Смарагдової мережі, а також розроблення концепції інтеграції національної екологічної мережі до загальноєвропейської системи охорони природи; *правотворчій діяльності* – при підготовці проєктів нормативно-правових актів, спрямованих на вдосконалення екологічного законодавства України, наприклад, щодо прийняття спеціального закону про території Смарагдової мережі, запровадження правових механізмів їх охорони, управління, моніторингу й відновлення, а також гармонізації національного законодавства з правом Європейського Союзу; *практичній діяльності* – у роботі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та інших суб'єктів екологічних правовідносин при застосуванні законодавства у сфері охорони природних оселищ і видів дикої флори й фауни, зокрема, при здійсненні оцінки впливу на довкілля, стратегічної екологічної оцінки, розробленні планів управління територіями Смарагдової мережі й вжитті компенсаційно-відновлювальних заходів; *навчальному процесі* – при підготовці навчальних і навчально-методичних матеріалів із дисциплін «Екологічне право», «Міжнародне екологічне право», а також їх викладанні в закладах вищої освіти.

Апробація результатів дисертації. Дисертацію виконано й обговорено на кафедрі екологічного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Основні наукові результати дослідження і практичні рекомендації щодо

вдосконалення чинного законодавства України викладено в доповідях на круглих столах і міжнародних науково-практичних конференціях, як-от: «Еколого-правова безпека суверенної держави в умовах воєнного стану» (м. Харків, 8 груд. 2022 р.); «Актуальні проблеми земельного, аграрного та екологічного права в умовах сучасних викликів і загроз» (м. Харків, 12 трав. 2023 р.); «Пріоритетні напрями розвитку аграрного, земельного та екологічного права в сучасних умовах» (м. Харків, 22 лют. 2024 р.); «Юридична осінь 2024 року» (м. Харків, 19 листоп. 2024 р.); «Правові аспекти агроекологічного розвитку України» (м. Київ, 23 травня 2025 р.), «Актуальні питання реформування правової системи» (м. Луцьк, 13-15 червня 2025 р.)

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях здобувача. Основні теоретичні положення й висновки, сформульовані у дослідженні, викладено в 9 наукових працях, з яких 3 наукові статті опубліковані у наукових фахових виданнях України, тези 6-ти доповідей – у збірниках матеріалів наукових конференцій.

Наукові праці, в яких відображені основні результати дослідження:

1. Власенко Ю. О. Нормативно-правове забезпечення формування національної Смарагдової мережі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №11. С. 251–257. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-11/58>.

2. Власенко Ю. О. Визначення і законодавче закріплення принципів формування Смарагдової мережі: актуальні питання. *Науково-практичний журнал «Екологічне право»*. 2024. Вип. 3-4. С. 19–28. DOI <https://doi.org/10.37687/2413-7189.2024.3-4.3>

3. Власенко Ю. О. Інституційно-правовий механізм функціонування територій Смарагдової мережі: стан і перспективи модернізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2025. Вип. 91: ч. 2. С. 288-296. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.2.39>

Наукові праці, в яких засвідчено апробацію матеріалів дослідження:

1. Сеплива Ю. О. Формування Смарагдової мережі як європейський вектор розвитку екологічного законодавства. *Актуальні проблеми земельного, аграрного та екологічного права в умовах сучасних викликів і загроз : матеріали круглого столу,*

присвяч. 100-річчю з дня народж. д-ра юрид. наук, проф. Вовка Ю. О. (м. Харків, 12 травня 2023 р.). Х.: : Право, 2023. С. 344–348.

2. Сеплива Ю. О. Процедура оцінки впливу на довкілля як превентивний захід правової охорони територій смарагдової мережі. *Еколого-правова безпека суверенної держави в умовах воєнного стану* : матеріали Наук.-практ. онлайн-конференції (м. Харків, 8 груд. 2022 р.). Х. : Право, 2022. С. 244–250.

3. Власенко Ю. О. Смарагдова мережа України як складова природоохоронних заходів збереження біологічного та ландшафтного різноманіття на шляху наближення до європейських стандартів. *Пріоритетні напрями розвитку аграрного, земельного та екологічного права в сучасних умовах* : матеріали круглого столу, присвяч. 100-річчю від дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України Шелестова В. С. (м. Харків, 22 лют. 2024 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х : Право, 2024. С. 294–298.

4. Власенко Ю. О. Транспозиція у національне природоохоронне законодавства нового Регламенту ЄС 2024/1991 про відновлення природи. *Юридична осінь 2024 року*: зб. тез доп. та наук. повідомл. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів (м. Харків, 19 листоп. 2024 р.) / за заг. ред. Д.В. Лученка. Х. : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. С. 532–535.

5. Власенко Ю. О. Смарагдова мережа як інструмент забезпечення охорони цінних екосистем на сільськогосподарських територіях. *Правові аспекти агроекологічного розвитку України*: тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. онлайн/офлайн конф., присвяч. 100-річчю від народження академіка В.З. Янчука (м. Київ, 23 травня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. С. 173–176.

6. Власенко Ю. О. Актуальні проблеми відшкодування шкоди та збитків, заподіяних об'єктам і територіям Смарагдової мережі в умовах мілітарного впливу. *Актуальні питання реформування правової системи* : зб. матеріалів XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 13-15 червня 2025 р.). / уклад. Джурак Л. М. Луцьк : Вежа-Друк, 2025. С. 51–54.

Опубліковані статті містять належним чином обґрунтовані наукові результати відповідно до поставленої мети та висновків.

Публікації, в яких висвітлені наукові результати дисертації здобувачки, відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію виконано українською мовою з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стиль викладення матеріалу дослідження – науковий.

Загальний висновок. Дисертація Власенко Юлії Олександрівни на тему «Правове забезпечення формування та функціонування Смарагдової мережі в умовах європеїзації екологічного законодавства» є кваліфікаційною науковою роботою, містить нові науково обґрунтовані результати, отримані на підставі системного аналізу національного законодавства, міжнародних стандартів, зарубіжного досвіду та судової практики, і які виконують конкретне наукове завдання, що полягає у формуванні цілісної теоретико-правової концепції правового забезпечення формування й функціонування Смарагдової мережі в Україні як комплексного природоохоронного механізму збереження природних оселищ і видів дикої флори і фауни, а також розробленні науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення екологічного законодавства в умовах європеїзації, імплементації міжнародно-правових зобов'язань і повоєнного відновлення довкілля.

Дисертація є самостійною науковою працею, яку виконано з дотриманням академічної доброчесності. Наукова новизна, висновки та пропозиції сформульовані автором особисто й обґрунтовані на підставі особистих досліджень.

Дисертація Власенко Юлії Олександрівни на тему «Правове забезпечення формування та функціонування Смарагдової мережі в умовах європеїзації екологічного законодавства» відповідає вимогам оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами), а також вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти,

наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та може бути подана до разової ради для захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні:
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри екологічного права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

Євгеній СУЄТНОВ

«16» квітня 2026 р.

